

000001 1921 SP0 00100000 13 BY01120 100500

Чурапчыга — Ыччат I-кы торума

"Үтүө күнүмүн, форум кыгтылыахтарга уонна ыалдьыттар", - ити тылларынан кулун тутар 12 күнүтэр улууспутутар ыччат бастагы форумга аанын талаччы аспыта. Бу күн элдердэр олохтут араас эйгэтэтир сыһыаннаах идеяларын, сана көрүүлэрин көпсөтүлүр, санааларын үлүһүннүлүр уонна "Министр деловой оонньууга холонон көрдүлөр.

Форум бийэл сана үлэр ки-
ирбэт "Айыгы" Культура уон-
на духубунай сайдыы күүлэр
буолан ааста. Күн бастакы
агарыгар бизс хайысханан
арэхсан быраһыактарын

талаах буолла. "Секретын ин-
терэһинэй баайытык ааста.
Бүр саастыылаахтарбын үгүс
идеялаах эбиттэр. Наһаа элбэи
эбэнибит. Иннаэитин бырайы-
агы көмүскээһин таһынан

кытгылылаахтара көпсөөтүлөр. Бары общественнай адэр ыччаттар түмсүүлэрин холбоон бөөр улахан түмсүүнү уюна "Айыл-лаан" Сыйыалан кыивитэр ду-хубунай көннө тэрийбэргэ дээн этип кыллардылар.

Секциялар үлэлэрин түмтүнэн бары кытлааччылар сертификат ылылар. "Форумна" улууска уонна атын сирдэргэ үлэли, үөрэнэ сылдьар 200-тэн тахса эдэр ыччат кылына. Бу даһал эдэр ыччаты улус, рес-

этии кайрада Түткенин туhanан, улууспут салалтатыгар, минис-терспиритыгар махталбын эт-бин. Куруутун хүүс-көмө, субһит-амаһыт буола сыд-далларыттан үөрөбит", - дии-н түмүсөс. Ыччат политикатыгар отдел начальнига Николай Дья-конов кэспир.

Эбизт кэниэ буолбут "Министр" деловой оонньууга алта хамаанда күөн көрүстэ Бэлэрбит курдук, бу оонньууну Правительство председателэ Егор

Ону таһынан Александр Ил-
нова, Александр Кузьмин, Да-
нил Дычковский, Андрей Дани-
лов, Александр Сивцев, Егор
Адамов "Чадылхай оовоочуу"
ааты ыттылар уонна министр-
ство анал бириэтин Айхал Иза-
нович илимпиттен тутар чыска-
тигистилэр.

“Форумга көхтөөх, дьоруудаах, кизин көрүүлээх, дойду тэтимээх сайдылыгыгар ис сүрэхтэриттэн ыалдьар эдэр ыччаттар кыттылыны ыбылтыра ха-

ЭДЭРДЭР БЫРАЙАКТАРЫН КӨМҮСКЭЭТИЛЭР

көмүскөчүлүктөр. Ол курдук, Чуратчы улуунун социальный-экономической сайдылыгыгар, мөнгө бырайыактарга, тыя хааайыстыбатыгар, политика, духубунасына барыта 39 үлэни ийиттибит, көрдүбүт. Ыччат уюна улуус социальный-экономической сайдыкта секцияны улуус баһылыга Семён Яковлев уюна Ыччат политикагыгар министри солбуяаччы Айхал Габышев илзэн-садалан ыгыттылар. Улуусугурутар бир сүрүн кылаалданан уу болгугуруна уюна благаустройство булар. Кыттааччылар сауыдалаах, дугааах бааныык туугутугтан садалан уанар мас-тарскылайга тивиз бизнес-былаан суруубуттар. "Мастарык-кай тууунан бизнес-былаан-горон кыттыным. Маньык форум ыгыттыларга ыччакка үгүһү илзэр. Министерство ыстар конкурстарыгар кыттаары быланнаабыт", - дигэн Болтоно кылышыгы эдэр ыччатын илдэр Леонид Космофонтос санаа-тын үлэлэст. Мөнгө бырайыак-тарга үгүс кыли эдэр ыччаты, окуула үрдүкү кылаастарын үөрөкөччилэригэр профориен-тациялай үлэлэри ылар, араас туугула этэрээттери хомулан илдэ барар тууунан көксөтп-дэр. Секция салайааччыта улуус баһылыгы солбуяаччы Михаил Лоскин кэлэр көлүнө дойдугурун ыгыттылар хамсааһын-нарга көксөтүтүк кыттар эбит дигэн санаага калды. Тыя хааайы-стыбатын секцията "Чуратчы" ТХПК демонстрациялай кыли-дугу Андрей Новогильин сала-ан

"төгүрүк остуол", санаа атас-
таһыгта баары буоллар дие-
бар санаалаахпыт", - диег Мугу-
дай нэһилиэгиттэн сылдыар
кыттааччылар этэллэр. Оттон
политица эйгэтигэр эдэр ыччат
сыһааннаары, мантан туора
турбатынбу күн өссө төгүл дака-
астаата. Дьүүлүүр субээр биэр
саастыкылаахпыт улуус эдэр
депутата Степан Козлов
үлэлэбитэ эмиз үтүгү этэр.

"Сендиз түмүтүнөн кези эли-
ни килээрдиби? Ыгчат улуус
сайддыгытар көрүүтү
корулуур, ончо үлзөһөр эдар-
дар сазизтарин улуус дыһал-
татын ийизин тэрийин уонна
улуус таһыһынан кадровой ре-
зерва даанайын хомуйуу. Ы-
райыактар бары олус интэ-
риһиһөйдөр, Ыгчаттар
көхтөөхтүк кыттыбыттарылтан
үөрөбүн", - дии юни санаатын
үлзөстөр. Духубунай сайдыы
июни ис-инилтэн тахсыахтаак.
Ону көрүлүр үлзөһөр форум

публика социальная-экономическая уонна общественная-политическай сайдыытыгар сыһыанар, патристическай өбүсанааны иитэр, научнай, профессиональнай эйгэҕэ кыһарар сыаллаах мытылыына. Уонна саамай сүрүнэ, эдэрдэр бифгэ түмсөн санаабытын, уопуһпутун атаастастыбыт. Инникитин ити кэскиллээх буолуоҕа. Манньык форуму араас халысханан сыл бэйэ-бэйэһэрэ, үлэһиттэрэ, элбэҕэ

Борисов белырынын борт таһаары, ылаахтык, интернационалдык ыһыштыа. Онтон бу соннуууну улуус Муннарын председателэ Василий Гуляев эмиз сонундук, интернационалдык ыһыта. Хамаандалар бизе соруудаы толордулар. Соруудахтары ыһытылыбыт секциялар ааттарынан бизидилэр. Политикага хамаандаттан бирдик киһи тахсан көрөөччүлэр ыһытыларыгар хоруйлаата, дүхвобунай сайды-

рахха быраабылар. Салалта уонна ыччат улуус сайдыытыгар бииргэ сокумоллоһон үлэлиирин көрдөрдө уонна өссө тэтимнээхтик үлэлиир кыахтаарын арылхайдык дакаастата. Манньык форуму ыһтыы атын улуустарга холобур буолар. Элбэх интэриэһинэй бырайыакты өйүүргэ бэлэмэр", - дээн Айбал Габышев санаатын үллэстэр. Ыччат сылын үрдүк таһаарыылаахтык ыһыытыгарын иһин улуус быһыылгар Семен Илларионовичка министество махтал сурутуун туттара.

"Манган салгыны күүс ылы-
нан өсөсө харахыг уота
күөдүйсн салгыы үлэииргиз-
тигэр баҕарабын. Эдэрдэр, ханна
да сырыттаргыт төрөөбүт дойд-
дугутун, алааскытын умнумаг.
Ийэ дойдугут, төрөөбүт буоргут
энигини куруутун араначчы-
лыы сылдыһа. Дойдугуттар
суон сурахыт, аакыт-суолгут
дуораана иһиллэ туруоктаах.
Улуус, республика инноватэ -
эниги, кэлэр күлүөнэ, буолабыт"
- диин форум түмүтүр Семен
Аюковлеа кытааччыларга
туһаайан эппитинин, биһиги,
эдэр ыччат, түмүстэхтигинэ, са-
наабытын ууран ылыстаахтыгы-
на ханнык баҕарар үлэни кыайа-
хото тутар модун күүстээхпит.
Манньык форуму соморуһууну,
сана саҕахтары арыыйыны
үөскэтэр эбит. Онон инноватин
манньык дьаһаллар өссө кээн да-
лааһынаахтык ыгытталлалла-
рыгар баҕарабын.

Аграфена КУЗЬМИНА

СПОРДУНАН ДЬАРЫКТАНЫНЫ МААССАБАЙДЫК

“Чурапчыгтан сымдыр киши сүүрүк эбэтэр тустуук буолуларын дии” – дизи атын сиргэ бардахыгына үтүстүк истэбит. Оттон бийиги хас биэрдэбиттэ төһө спордуан дьарыстанабытый? Кырдый, атын улуустарга холоотоххо, бийиги спорду өрө тутарбыт маддых буолбатах. Итинэн сыттаран, муус устар ыйга буолуохтаах физкультура учууталларын республикатаады форумун уонна “Госкомспорт күнүбэрэн” кэпсэхтин баһабын.

Улуспутугтар республикатаагь күрэхтэхинизэр бэрт тыгааһыннаахтык, үрдүк тэрэхинизэхтэс буола тураллар. Дойдубут араас муһугуттан ааттаах спортсменнар, салайар үлэхитэр тоҕоруһа муһуннулар. Кулун тутар 17 күнүтэр улус дьаһалтыгар Государственный спорт комитетын (салтыгь Госкомспорт) председател Мисаил Гуляев ыгтыдылаахтаах дьаһаллары тэрйир хамьаһыйаны кытта күрэхтэ. Бу тэрэхинизэргэ эмиз үгүс кииһи кэлэрэ былааннанар. Форумга былытаткалар, маастар-кылаастар буолуохтара. Физкультурада уонна спорка үлэхтэһэ сылдьар анал специалистар группанан арахсан хас биердииһиһиликкэс "Госкомспорт күннэрин" ыытыахтара. Нэһилинньэни кытта көрсөн кэпсэтиэхтэрэ, субо-ама биэриэхтэрэ. Ону таһынан волейболта нэһилинньэни кытта күрэхтэхинизтэрэ.

"Араас үчүгүдэй үлэмээх специалистар кэлээхтө. Кивилэр сүбэлэриң-амаларың истээхпитин, бэйэбитигэр туһаны ыымахпытын наада. Маастар-кылаастарга иккөөхүнү таба тайанан үлэтиэхкэйин. Форум дьэн сананы, сонуну көрдөрүү, ийитин-нариң буолар. "Улуууска, республикага ону хайдах туһанабыт?" дьэн ыйытты туру-оқтаах. Төһөнөн биһиги манньк тэрэһиңнэрэ көхтөөхтүк кытабыт да, пропаганда-лыбыт да, оччонон спордунан маассабайдык дьарыктанарбыт күүһүрөр", - дьэн Михаил Дмитриевич саамайтын үлэһиннэ. Улуус баһылыга Семен Яковлев: "Дьаһаллары ыытарга бэлэмпит", - дьэн мунньары түмүктөтө. Онон спорду кырдыасты өрө тутар-быттын, көрүлүүрбүтүн, "Чуралчы - спорт кутуната" буоларын бу күнүгэр көхтөөхтүк кутан өссө тегүл даккаастабыт.

АЙДАН

УЛУУС СААХЫМАККА ЧЕМПИОНАТА

Улуус спартакиадатын быһаанынан ыһтыһалар нэһиликтэринин саахымаска күрэхтэһиин үрдүк тэрээһиннээхтик буолан ааста. Улуус 16 нэһилиэгэ Чурапчы орто оскуолатын актовай саалатыгар күрэхтэстилэр. Күрэхтэһиин аһыллыһытыгар саахымат улуустаабы федерациятын председатели, Чурапчы орто оскуолатын директора Т. В. Павлова, дыһаһат спорка управлениетын начальнига М. С. Игнатьев тал эһитилэр.

Күрэх-
төһийин кы-
лабынай су-
дуйа И. Е.
Марков са-
лайан мыт-
та. Түмүккө
ордук бөлүм-
дөх Чурагчы
нөһилиэгин
хамаандата
бүтөнүк ки-
ирсингө Ха-
тылы хама-
андатын ба-
һыйан кы-
айылаах та-
виста. Ик-
кис Хатылы, үнүс Хогторо нөһилиэгин хамаандата буолушлар.

Дуоскаларынан бастакыга-М. В. Оконешников (Чуратчы), иккинчи-П. К. Дорофеев (Чуратчы), үчүскө-И. Н. Давыдов (Хадаар), төрдүскө-А. Я. Михайлова (Чакыр), бешинчи-Е. Я. Софронова (Чакыр) чемпионынын буолдулар.

(Боксаға республика чемпионатытан)

чемпионка мира по боксу — 55 кг Николай Чернотрастский (Москва), 62 кг Николай Слепцов (Москва), 70 кг Егор Новосков (Ташта), 90 кг Юрий Старостин (Воронежский), 80 кг уюна Дмитрий Ракхеев (Ташта), Ветеранашира—60 кг Захар Дьячковский (СГУ), 70 кг Дмитрий Васильев (Ташта), 70 кг уюна Петр Ефимов (Хантасас).

E. HEJLAKIROVA

[illegible]

Сарни сыйларга оларды планнатта маалымалаган! "Дезутири" на транспорт! Заменяю транспортистов, уходящих на фронт!", "Смерть немцам захватчикам!", "Освобождение татарстан" тугуу коммунист бунд барында ыштыгы! Уйуну турунган узине учуулайды коммунист! уода Ула, диссиденттер кытаанах ата, пропаганда, агентия кууеде. Олар улахан дыюу кыта тини улаинишера. Улаиништер кытаанах чуленишера кундеги мурамакларын 2-3 тугу толорушера. Ал-ул тугу ата. Олда буулаш, хор-сун санаа, хобуу улаишера.

Үрөхчөкчөндүз, учууталдар! эмес кытайлык сөзүк турбута. "Хас кунаган сыяна-өстөккө тушана аралар" деген дозунунан салгыттарын үрөнчөктөргө. Тегинди оорулар буул-буттарын ийин, араларын, убайдарын солбуйан от өксөк-лөр, муңуналар, бурдук бакалар, сүгүч көрүлгөндөр. Кол-хоз хайаайыгыбыздын айырапалыгытара. Эр киши толорор ырахкан илин үлөтөн даякчалар толорилар. Бастың от өксөкчөк даякчалдар баар буулдугутара. Та.Ноева сыяң устата күнүн бийирди тектара, Ф.Г.Амосова, П.Е.Максимова, М.К.Николаева күнүн 0.8-0.7 леспиди сипи өксөкчөкчө.

Кытайбэл курдук 1938-39 сылыгы сийлэмийт кураан
өсө сыйыбгыт. Аныга хадданына тордох курдук жаныгыт.
гуск үзүмүтү бырышын уот курдук салыбыгыт. Кырдыз-
тар, оролор, дыктайлар Нүктөт, Кушуту урактырын
оттуу тиксыбыгытара. Ил 1942 сылыах күтүт бурдугу аныга
жымылан, эңини сымо ууруллубатыра, колхознаахтар
көлөтүт күнүзүнгөтүзүт да бурдугу үлүксийбгытара. Су-
лүстүлүкхтар кичириний системэ алыссыбгыт. Сирини
барыгыт кыргыттырлар тара түрмө бурдук боролотура.
Колхозна улаахтар эрө юни соруулаа тхторуугулан эрө
граммын бурдугуытара. Кыра күрөт килхэ эрө сүйүтүтэр
эрө боролтыгыт, ото суск ылл сүйүдүрүн алырдыт күтүл-
лыгыт. От суск бурдун, сылы үсөккө үзүлүбгыт.

1943 саян саяаһа улам чутуһаабыта да, сымэ бурдук суох.
Нэһиликтэн сойуһааһыгар Дьоксуускайтан 113 ц. Чурапчыттан 33

Одгулуун орто оскуулаарын "Сүтүрүйбэит од Улуу сылыага" дээн эдэр кыраайны үөрэтээччилэр куруһуонгарын ажедидирөөн үлээрттэн.
Кэм-кэрдэн уу сүүрүгүнүү батысханын устар. Улуу Кыайыны 65 сылын бэлэстиир кэм тийбэн калык. Сыл-хонук айбан икэрин айны аасыт сэрин тымынаах туһулара адыбан иһэллэр. Олоххо санга калүөнэ кэлэр. Санга калүөнэ уруосуну ытыктыыр эрэ туһугтан эрэ буолбакса, сананы айар-тутар, кэжэлдир туһугар аасыты билинэра, сүтүрүйбээ наада.

Кийн аймах оюугу айнаабыт кыраагтаах сарин туһунан үүрүр көлүөнө билгээхтээх, кутутар-сүрүтөр дирингик интэриниэхтээх. Дьэ, итэһиник сыллаах-соруутаах оёуола оёлорутар көрдүүр-чинчийэр улаар ыгытаспылар. Эдэр чинчийкөччүлөр музейга хараллан сытар эрдэ хомуллубут матырыйаалларга олохруаң оҥу таһынан бэйэлэрэ чутас дьонноруттан ахтыы холуйан суруйбут үлүмүрүн билгэһиннэрэбит. Кинилэр чутас дьонноро, аймах-билэ дьонноро көрөбүт ыарахан кэмнэрэ оёлор дууһаларын долгутара - бу төрөөбүт түөлбөргэ таптааһы интэрэр үйкүлэри ситиһиниэр.

Лидия САВВИНА, олютоох оскуола учуутала, Софян Боло паттынан музей салтаааччыта.

ҮС ИНИ-БИИ ЕФИМОВТАР

Удальдистаах Ари дохуу сэрингэ хэс бэрдийн ымы барытаан тидэрлэбаста. Онтон иини-бейлэр аршалар ытырыллыабыт түтүктөрү ал-бэхтэр. Ойдулуун кэбдизингэ "Ордэкиһиһиһи" иккис сэрлэр "Күнчарана", "Сугурччы толукно" дэти сэрлэрини "Биллэйхэааннар" тэ-эһэн олорбуттара. Олортон муннэһи Ефимов Алексей Игнатович-кэи убайдыах быраатынныах сэрин уоттэр үлүһүттэртэ. Күнэ 1941 сыллаах төрүүх. Кэлэһунтар үлүһэ-хамсыа олорон 1941 сыл атыр-дыах айытар ытырыллыбыт. 42-с СД 195-с стрелковий ротатытар сир-сирлэһтэ. Сэрин муннайты сыһыттан бүтүр дүрү Сталнградтан Берлин таһытар тийди уоттаах сэрин оротунан сыһыдыта.

Виктор хянгных жаргынбаларга баянланын, биегтэ байнгынни госпиталларга нирэ-нирэ хат-хат сэрингтэ барын - саллаат айны тэжээлт яздарны туураан эрлүүлбита. Исторический суудаллах Сталинград тайнаары, Харьков тунайыгшлын, Ленинград куора ты босхоллоонун, Полтава сиретин Германия Кенигсберг (билгүн Калининград), Бреслау хуучитар жаргынбаларын Берлингтэ днэри өстөөдү үүрсүбүтэ. Кэли фронтон кэлибтэ сурутар "Билгүн Ленинград куораны оборона системэ". Минэ хат да түгүл сэрингтэ нэрэ сырыптым. Үс түгүл аравынны буудум. За оборону Ленинграда" мэтэхионэн нагриялалалым. Араас мэхадары көрсөт, умгай суур сэрни устугар уун-угары нэрэлгөөстөө фронтун алытабыт. Барыгым тугхары сурук тута илгисин. Ухайын, бырааттарым тугхарын туту да бичебисин. Сурутууг дайду солунун. Кэли мэллэм Фёксий 0003.1944 сл/п 67636-к". 1945 сэл атынына 20 күнүлэр дайду тугар байлыл нэрэлчүн, "Албан аат" 3-с степен орденнаа, Ленинград боронити", "Германияны Кыайлы нган" мэтэлэрдөөк эрлүүлбита. Дайдулар кэлкөт, олоу-чулугтар тугхарга күүнүн харытаанбака дэлэбита. Биргиданнринин, булчутунан боскутунан улалсн 1973 улалхуу боскулгаах сымдаланга тахсыба.

Сэрин хэмжээгээр нэрлэвчээр, 8 орлогоотой дон онгоцоор дам сэрэн 2-е групплах нь нийлэгтэй, сэрэгтэй иддээ камбит нийлэгтэй орлогоотой дон онгоцоор дам сэрэгтэй 1976 оны нийлэгтэй алдана.

Ийн-биндэртэн улаханзара Нисалай - 1912 сыллаахха төрүөх. Партия чылаэнэ, учуутал, байыаннай оскуоланы үөрөхтөн бүтэрбит. Сунтаарга, уруксу Салын оройуонугар учууталык аларон 1942 сыл сайын сэрэниэ тыһынан барбыт. Уралга "Березка" байыаннай лагерьга үөрэммит. Гвардии сержант элэни-ламосыта, взводу хампаанда, кабытта. Баспаан: 21-с тууга хайыһар бэрээдэгтүгөр, элэни 65-е гвардейский стрелковий дивизия 258-е гвардейский полкытыгар кылтан 1944 сыл кулун тутар 19 күнүгөр сэрин хомуутугар олбута. Украина Калининский уобалаһын Опочиский оройуонун Звяглю дэриэбинэлтүгөр кэмүдүн сытар "Хорсунуу чини" мэтэксинин наараада-ламмыт.

Кыра уул Константин - 1918 жылдаах төрүүх. Комсомолдаах, Чугагчыгаары педучилищелар хорон суульдан байланыш оскумаларга кутулга. Сарин саралмаштыгытар байланыш оскуманы бүтүрбүт. Аргачтар бир-бир трибунага тахса абаран-сатаран туран, сарылаша бирер бадра сымаларын эпигитер. Олорун бир-бирдесторинже убайым Константин эбит. Көшө маңылаштылы эпигит: "Мин этти эпигитералга эпигиттөөн бойгон төрөбүт дойдум коммунисттер, хаһан да буултун иһин, өссөсү утары оорусуурут куткамаһын". Оңо барар бөрөлүм калдыкын туох баар күөсүл, сатаһылбын харыстыым суога. Бүтүн олжуну дарына бирерим. Төрөбүт дойдун иһин, табаарык Сталин иһин сулууспалыарга калды болсомин".

Бул кыргыз сурук "Социализм суута" (башкагынан "Санта олек") хайат 1941 е. басынган 24 күнүсүндө муноринер башкагынан Кызыл айык 30 күнүсү Чуралыгынан манайгыларга кайта сарыкта барыла. Адырлар кызылган тилек сурутуу кызыгынан билим ныймекет музейлар бар. Ошо манайк суруйар: "Краснодарская кырайд" Неврогостский кураат тапалар ым айык 10 күнүсү кызылган, орогонга тиктон олобулук. Бүгүн билим манайк бериледе ыла, адылхан хонугунал Севастопольский фронте барар тулунан. Айыкта басынган сыйдыкы: Үчүзгөйдө олоруге, кытаа сыйдыкынан. Адырлыгы. Действующая армия п/л 787 3 олобон кызыл автоматчык 23.08.42". Суругар этилбигин курдук Крым тумусу арыкта, Севастополь кураат тилек кызылгында кызылгыта. Ол сарыкта өтөкөк билим түбөстө. 1943 жыл ахыснан 4 күнүсү Германия орогөр Ламсдорф дилан байышанга басынганга даярдыктар олбук.

Дээд, итгн үс ний-бэл Ефимовтар дойдгууларын тулугар хаанаах дурьд-бильдэртэ хорьсунгук сириндхсггтэра, олохторун толук уур-буутара, көмүс уугусхтар атын сир буоротар хаалбыта. Онтон энэ энэм дэлхэсхэ жини буушан, дойдгуутар тэнгэн кэлэн, шалт буолан, ор-торотон көгсгэри ыгчатын хаалтарбыта. Энэбиг, убайдарбыт үгүс аастарыбын, сэрлэгэ хорьук бильдэсхэрын бидниги, сизэниээ, нэгэн тутгатын Энэбиг бөйбүсүг наараадалара биднэи дэлэ жэргэн шыша-та билдбэт өсидбүлүлүлүтүнэн буолар.

Хаартызнара: илл.-вицр Ефимиятар: Николай, Алексей, Константин.

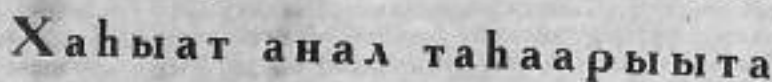
ЭБЭМ – СЭРИИ ТУЛААЙАБА

Бригад үүсгэвэл: Киви 78 саашаар 2009
ныг тохууны 9 хүмүүр барахыг ширьт-
тан олгох. Тынхнааг бүтээх сэрэг
гууныг, артан ахын хэлснээ, Киви эл-
бэх ахылаа музейа бичлэр. Бойм ойдог
хаагынхныг унш, баар дэмжүүлнэ-
тан снэгтэрэн, Киви ахылааг сүрийбэл.
"Ариг Грэмэр, Ариг Грэмэр"

1910-1915 онуудад Афанасий Могойжук-чутуу олерон мин 10 саяахтар ариняр барыта. Ийм түрт жыа: ортох, хараа, суох ийиэнкыта хаалгыта. Ийм иви-үс үтэр үлүсүр. Күпүтэ чыгыр дэгиссэс алу мтар. Ону кыста кылырны, ивиинэ харууналы агарыа сай гына үлүктэи сирбэт. Сөргүт кымыр итэнэн ичирги тарбары быстабылыаа атырылут. Адам Малайтаган бириэ сурулут. Москва тыһыгар кылларысый чыака ураммыта. Бүтүлүк 1962 сыл тохтунуу 2 күнүтүр сурулут сурута, динчүр кылыта. Онтон 1943 сылыахха "сури суох сүтү" дигэн биллэрмэ кылыта. Онтон адам хайна юмудан сытара биллэбэ хомолтоох" - дигэн курутуулаа ахтара.

Афоня ГРИГОРЬЕВ,
7-е высшее училище.
Хиригтисхага Афамский Мунд.

Баланыны Оксана ЖИРКОВА-ТРОФИМОВА бэлэмизэтэ

Понедельник, 22 марта	Вторник, 23 марта	Среда, 24 марта	Четверг, 25 марта	Пятница, 26 марта	Суббота, 27 марта	Воскресенье, 28 марта
05.00 Доброе утро 09.00, 15.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20, 04.10 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Обручальное кольцо" 16.20 Т/с "Спальный район" 16.50 Федеральный судья 18.00 Вечерние Новости 18.20 Давай поженимся! 19.10 Т/с "След" 20.00 Жди меня 21.00 Время 21.30 Т/с "Цыганки" 22.30 "Теоретик Жукенов. Все, что могу..." 23.30 Т/с "Школа" 00.00 Ночные новости 00.10 Познер 01.10 Гении и злодеи 01.40 Х/ф "Бегущий человек" 03.40 Х/ф "Хроники Риддика: Темная ярость"	05.00 Доброе утро 09.00, 15.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20, 04.30 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Обручальное кольцо" 16.20 Т/с "Спальный район" 16.50 Федеральный судья 18.00 Вечерние Новости 18.20 Давай поженимся! 19.10 Т/с "След" 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Цыганки" 22.30 Хребет России 23.30 Т/с "Школа" 00.00 Ночные новости 00.20 На ночь глядя 01.00 Х/ф "Красный дракон" 03.30 Д/ф "Неизвестный Китай"	05.00 Доброе утро 09.00, 15.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Обручальное кольцо" 16.20 Т/с "Спальный район" 16.50 Федеральный судья 18.00 Вечерние Новости 18.20 Давай поженимся! 19.10 Т/с "След" 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Цыганки" 22.30 Среда обитания 23.30 Т/с "Школа" 00.00 Ночные новости 00.20 На ночь глядя 01.00 Х/ф "Жизнь в розовом цвете" 03.40 Д/ф "Неизвестный Китай"	05.00 Доброе утро 09.00, 15.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20, 04.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Обручальное кольцо" 16.20 Т/с "Спальный район" 16.50 Федеральный судья 18.00 Вечерние Новости 18.20 Давай поженимся! 19.10 Т/с "След" 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Цыганки" 22.30 Человек и закон 23.30 Т/с "Школа" 00.00 Ночные новости 00.20 Судите сами 01.10 Х/ф "Все или ничего" 03.20 Д/ф "Неизвестный Китай"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Обручальное кольцо" 16.20 Т/с "Спальный район" 16.50 Федеральный судья 18.00 Вечерние Новости 18.20 Поле чудес 19.20 Т/с "След" 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Минута славы 23.50 Х/ф "Девственность" 02.50 Х/ф "Рэй"	05.50, 06.10 Х/ф "Не болит голова у дятла" 06.00, 12.00 Новости 07.30 Играй, гармонь любимая! 08.10 М/ф "Чип и Дейл спешат на помощь" 09.00 Умницы и умники 09.40 Слово пастыря 10.10 Непутевые заметки 10.30 Смак 11.10 Моя родословная 12.10 Биологические часы. Секретная жизнь 13.10 Д/ф "Я — Вольф Мессинг" 15.10 М/ф "Вольф" 17.00 Живой мир 18.00 Кто хочет стать миллионером? 19.00 Т/с "Предлагаемые обстоятельства" 21.00 Время 21.15 Жесткие игры 22.50 Промекторпермонитор 23.20 Вспомни, что будет 01.10 Т/с "Остался в живых" 02.00 Х/ф "Царь зверей" 03.40 Жизнь без любви	04.50, 06.10 Х/ф "Неострашенное письмо" 06.00, 12.00 Новости 06.50 Слушай Отчизну! 07.20 М/ф "Кряк-бригада", "Клуб Микки Мауса" 09.10 Здоровье 10.20 Пошагово дома 11.10 Счастье есть! 12.10 Фазенда 12.50 Севастопольские рассказы 13.40 Х/ф "Переводчица" 15.10 Владислав Дворжачек. Неприкаланный 16.00 Х/ф "Идентификация Борна" 18.10 Достояние Республики 21.00 Воскресное "Время" 22.00 Большая разница 23.00 Футбол. III тур. "Спартак" - "Локомотив" 01.00 Х/ф "Призрак в доспехах" 02.40 Х/ф "Состязание"
05.00 Утро России 09.05 Х/ф "Лекарство против страха" 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва 11.50 Т/с "Тайны следствия" 12.45 Т/с "Территория красоты" 13.40 Вести. Дежурная часть 14.50 Т/с "Вызов" 15.45 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Ефросинья" 18.30 Т/с "Дворик" 19.00 Т/с "Слово женщины" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Телехранилище" 22.50 Моя серебряная шара 23.50 Вести+ 00.10 Кинескоп 01.05 Честный детектив	05.00 Утро России 09.05 Последняя гастроль Джо Дассена 10.00 Х/ф "Отверженные" 11.00, 20.00 Вести 11.50 Т/с "Тайны следствия" 12.45 Т/с "Территория красоты" 13.40 Вести. Дежурная часть 14.50 Т/с "Вызов" 15.45 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Ефросинья" 18.30 Т/с "Дворик" 19.00 Т/с "Слово женщины" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Телехранилище" 22.50 Нормандия - Норман. В небесах мы летали одними... 23.55 Вести+ 00.15 Х/ф "Два дня в Париже"	05.00 Утро России 09.05 Русские без России 10.00 Х/ф "Отверженные" 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.50 Т/с "Тайны следствия" 12.45 Т/с "Территория красоты" 13.40 Вести. Дежурная часть 14.50 Т/с "Вызов" 15.45 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Ефросинья" 18.30 Т/с "Дворик" 19.00 Т/с "Слово женщины" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Телехранилище" 22.50 Судья легионера. Неизвестный сын Горького 23.50 Вести+ 00.10 Х/ф "Счастливого пути!"	05.00 Утро России 09.05 Уроки французского. Джо Дассен, Катрин Денев и другие 10.00 Х/ф "Отверженные" 11.00, 20.00 Вести 11.50 Т/с "Тайны следствия" 12.45 Т/с "Территория красоты" 13.40 Вести. 14.50 Т/с "Вызов" 15.45 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Ефросинья" 18.30 Т/с "Дворик" 19.00 Т/с "Слово женщины" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Телехранилище" 22.50 Двое против Фантомаса. Де Фюнес - Кеннигсон 23.50 Вести+ 00.10 Х/ф "Мужчина и женщина" 02.10 Горячая десятка	05.00 Утро России 09.05 Мусульмане 09.15 Мой серебряный шар 10.10 Х/ф "Отверженные" 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва 11.50 Х/ф "Железнодорожный роман" 13.40 Вести. Дежурная часть 14.50 Х/ф "Откройте, полиция-3" 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Ефросинья" 18.30 Т/с "Дворик" 19.00 Т/с "Слово женщины" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Концерт Надежды Бабкиной 23.30 Х/ф "Королева льда" 01.25 Х/ф "Патриоты"	05.15 Х/ф "Охота на лис" 07.10 Вся Россия 07.25 Диалог 08.00, 11.00, 14.00 Вести 08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва 08.20 Военная программа 08.45 Субботник 09.25 М/ф "Бабушка удача" 09.30 Х/ф "Осенний подарок феи" 11.20 К 25-летию перестройки. Вопросы Михаилу Горбачеву 11.45 Очевидное - невероятное 12.15 Комната смеха 13.10 Сто к одному 14.30 Х/ф "Мимино" 16.15 Кто хочет стать Миксиком Галкин 17.10 Ты и я 18.10 Субботний вечер 20.00 Вести в субботу 20.40 Х/ф "Дочка-матери" 00.25 Х/ф "Враг государства №1"	05.15 Х/ф "Девять дней одного года" 07.20 Смехопанорама 07.50 Сам себе режиссер 08.35 Утренняя почта 09.10 Х/ф "Я - Цезарь" 11.00, 14.00 Вести 11.10, 14.20 Вести-Москва 11.50 Городок 12.20 Аида Ведищева. Где-то на белом свете... 13.05 Вести. Дежурная часть 13.25 Честный детектив 14.30 Роман с Карцевым. Грустный клоун 15.10 Смеяться разрешается 17.15 Танцы со звездами 20.00 Вести недели 21.05 Маршал Жуков 23.00 Специальный корреспондент 00.00 Х/ф "Враг государства №1: Легенда"
09.00 Баскетбол. НБА. "Атланта" - "Сан-Антонио". Прямая трансляция 11.40 Полеты на лыжах. Чемпионат мира. 13.00, 06.30 Вести-Спорт 13.15 Чемпионат мира по футболу. Курс - Южная Африка 13.45 Шорт-трек. Чемпионат мира. 15.10 Вести-Спорт. 15.20, 05.30 Моя планета 16.10 Церемония закрытия Зимних Паралимпийских игр в Ванкувере 18.00, 04.00 Вести.ру 18.20 Дневник Х Зимних Паралимпийских игр в Ванкувере 18.55, 00.25, 06.40 Биатлон. Кубок мира. 01.15 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. "Запад". "Спартак" - "Локомотив" 04.25 Неделя спорта 07.45 Страна спортивная 08.15 Футбол. Чемпионат Италии. "Палермо" - "Интер" 10.05 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. "Запад". "Спартак" - "Локомотив"	12.00, 16.25 Неделя спорта 13.00, 15.00, 18.10, 00.00, 03.55, 06.50 Вести-Спорт 13.15 Шорт-трек. Чемпионат мира. Трансляция из Болгарии 15.15, 10.00 Конькобежный спорт. Чемпионат мира по многоборью. Трансляция из Нидерландов 17.30 Скоростной участок 18.00, 23.50, 03.45 Вести.ру 18.20, 07.00 Моя планета 20.00 Фигурное катание. Чемпионат мира. Обязательный танец. Прямая трансляция из Италии 00.15 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. 1/2 финала конференции "Восток". 03.40 Фигурное катание. Чемпионат мира. Пары. Произвольная программа. Прямая трансляция из Италии 07.30 Регби. Кубок Европейских наций. Грузия - Россия. Трансляция из Турции 09.30 Конькобежный спорт. Чемпионат мира по многоборью. Трансляция из Нидерландов 10.50 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. 1/2 финала конференции "Восток"	13.00, 06.15 Вести-Спорт 13.15 Фигурное катание. Чемпионат мира. Обязательный танец. 15.15 Фигурное катание. Чемпионат мира. Пары. Короткая программа. 17.05, 03.15 Вести.ру 17.30, 21.55 Фигурное катание. Чемпионат мира. Пары. Мужчины. Короткая программа. 21.10, 06.25 Моя планета 00.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. 1/2 финала конференции "Восток". 03.40 Фигурное катание. Чемпионат мира. Пары. Произвольная программа. Прямая трансляция из Италии 07.30 Регби. Кубок Европейских наций. Грузия - Россия. Трансляция из Турции 09.30 Конькобежный спорт. Чемпионат мира по многоборью. Трансляция из Нидерландов 10.50 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. 1/2 финала конференции "Восток"	13.00, 06.50 Вести-Спорт 13.15 Велоспорт. Чемпионат мира. Трек. Трансляция из Дании 15.15 Точка отрыва 15.40 Фигурное катание. Чемпионат мира. Мужчины. Короткая программа. 18.00, 03.45 Вести.ру 18.20 Фигурное катание. Чемпионат мира. Пары. Произвольная программа. 19.50, 07.00 Моя планета 20.45 Фигурное катание. Чемпионат мира. Оригинальный танец. 21.55 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Женщины. 00.00, 12.00 Фигурное катание. Чемпионат мира. Оригинальный танец. 01.25 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. "Запад". 04.10 Фигурное катание. Чемпионат мира. Мужчины. 08.05 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Женщины. 09.35 Конькобежный спорт. Чемпионат мира по многоборью. 10.25 Формула-1. Гран-при Австралии. Свободная практика.	13.00, 06.30 Вести-Спорт 13.15 Велоспорт. Чемпионат мира. Трек. Трансляция из Австралии. Свободная практика. 16.00, 06.40 Моя планета 16.35, 03.30 Вести.ру 17.00 Фигурное катание. Чемпионат мира. Женщины. Короткая программа. 21.55 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. Прямая трансляция из Ханты-Мансийска 00.00 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. 1/2 финала конференции "Восток" 02.10, 04.00 Фигурное катание. Чемпионат мира. Произвольный танец. Прямая трансляция из Италии 03.50 Вести-Спорт. Местное время 07.45 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. Трансляция из Ханты-Мансийска 09.30 Баскетбол. НБА. "Сан-Антонио" - "Кливленд". Прямая трансляция	12.10 Фигурное катание. Чемпионат мира. Женщины. Короткая программа. 13.00, 06.40 Вести-Спорт 13.15 Велоспорт. Чемпионат мира. Трек. 14.45, 04.30 Вести-Спорт. 14.55 Формула-1. Гран-при Австралии. Квалификация. Прямая трансляция 16.10 Будь здоров! 16.45 Задай вопрос министру 17.30, 04.00 Вести.ру 17.55 Мини-футбол. Чемпионат России. "Виз-Синаре" - "Норильский никель" 19.55 Биатлон. Кубок мира. Масс-старт. Женщины. 21.55 Биатлон. Кубок мира. Масс-старт. Мужчины. 22.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. 1/2 финала конференции "Запад". 01.15 Фигурное катание. Чемпионат мира. Женщины. Произвольная программа. 04.40 Футбол. Чемпионат Италии. Прямая трансляция 06.50 Моя планета	10.30 Баскетбол. НБА. "Хьюстон" - "Лос-Анджелес Лейкерс" 13.10, 06.40 Вести-Спорт 13.25 Велоспорт. Чемпионат мира. Трек. 15.05, 04.30 Вести-Спорт. 15.15 Страна спортивная 15.45 Формула-1. Гран-при Австралии. 18.30, 04.00 Вести.ру 18.55 Мини-футбол. Чемпионат России. "Динамо-2" - "ТТГ-ЮГРА" 20.50 Биатлон. Чемпионат мира. Смешанная эстафета. Прямая трансляция из Ханты-Мансийска 22.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России. 1/2 финала конференции "Восток". 01.15 Бокс. Федор Чудинов против Михаила Любарского 02.15 Биатлон. Чемпионат мира. Смешанная эстафета. 04.40 Футбол. Чемпионат Италии. 05.50 Формула-1. Гран-при Австралии 09.25 Баскетбол. НБА. "Орландо" - "Денвер"
06:35 "Репортер" 06:50 Утренняя зарядка 07:00 "Новый день" 17:30 "Геван" 18:00 "Саха сирэ" 18:15 "Тубуктар, түмүктэр": Мангэ кэскилэ ("Майа" ТВ) 18:45 "Күнүмүн": Айым ороото 19:00 "Якутия" 19:15 "Тазпром" пришел в Якутию. 19:30 "Харах далайгар": Компьютертан тутулуктаах буолуу 20:30 "Саха Сирэ - Якутия" 21:05 "Эргимтэ" 21:20 "Сарыал" 21:50 "Роман Михайлович..." 22:35 "Саха Сирэ - Якутия"	06:30 "Хотойду юккорулар" 06:50 Утренняя зарядка 07:00 "Новый день" 17:30 "Полная звезда": Культура мира 18:00 "Саха сирэ" 18:15 "М.Эвэрстов биригитэр халсаарга турну" 18:45 "Күнүмүн": Ыйымчаан 19:00 "Якутия" 19:15 "Бизнес формула" 19:30 "Чэкил ЭКО" 20:15 "Погада-это мы". К Дню метеорологической службы России 20:30 "Саха Сирэ - Якутия" 21:05 Рабочая поездка Президента РС(Я) В.А.Штырова в Мирный и Ленск 21:35 "Простые истины" 22:05 "Саха Сирэ - Якутия"	06:40 "Мой дивный Север" 06:50 Утренняя зарядка 07:00 "Новый день" 17:30 "Кыайы кылым сарыалы" 18:00 "Саха сирэ" 18:15 "Биһик сирэ": Олох аартыга ("Нурба" ТВ) 18:45 "Күнүмүн": Кулунна 19:00 "Якутия" 19:15 "Социум": Кредитная история 20:00 "Правовед" 20:30 "Саха Сирэ - Якутия" 21:05 "Тыа сирэ" 21:35 "Аал-луук мас" 22:00 "Экзотика городов Азии" 22:30 "Саха Сирэ - Якутия"	06:30 "Нерюнгинская птицефабрика" 06:50 Утренняя зарядка 07:00 "Новый день" 17:30 "Полная звезда": Культура мира 18:00 "Саха сирэ" 18:15 "Ула кытты": Ахсым ат аянык сирэ... 18:45 "Күнүмүн": Кэрэ биһигэ 19:00 "Якутия" 19:15 "Диалог с властью" 20:00 "Якутия лицам к миру" 20:30 "Саха Сирэ - Якутия" 21:05 "Однажды вечером" премьерный эфир 22:05 "Чтобы в Якутии теплее жилось..." 22:30 "Саха Сирэ - Якутия"	06:40 "Золотые мгновения якутского спорта" 06:50 Утренняя зарядка 07:00 "Новый день" 17:30 "Геван": III Международный семинар "Еалат" 18:00 "Саха сирэ" 18:15 "Среда": Весна 18:45 "Күнүмүн": Колус кере 19:00 "Якутия" 19:15 "Парламентский вестник" 19:45 "Аал-луук мас": Культурная эволюция. 20:30 "Саха Сирэ - Якутия" 21:05 "Кыһалык" аһаҕас 22:05 "Секреты женского успеха"	17:00 "Тарбаахпыт астыаха" 17:30 "Истинный илдьит" 18:30 "Живые голоса войны": Герой Советского Союза Сергей Асинов 19:00 "Моя школа" 19:30 "Саха сирэ. Күтүмүн" 20:05 "Сардаана": Елена Суздальова. Жизнь после... 20:35 "Территория дождя": Хатыллар аар кыһалары ч. 21:35 "ТВ-спорт": Суперфинал "Сахава" (жен.) 22:00 "ТВ-спорт": Кубок Минра по вольной борьбе	17:00 "Полярная звезда" телевизионный конкурс 17:45 "Тэтин" 18:15 "Истинный илдьит" 18:45 "Ытык доммут ылыктаах тыллара" 19:15 "Уруу алыга" 19:30 "Якутия. День за днем" 20:05 "Олох - бүтүт халсымын": Суруйуучу Е.Ней-мохова. II ч. 21:05 "Большое музыкальное путешествие" музыкальный 22:00 "ТВ-спорт": Кубок Минра по вольной борьбе

Адреса: 678670, Чирочинск, Корн Микола урл. 26-го. Телефон: 54907